

in zraven še 2 kapelici, v katerih se tudi mašuje.) Obiskal sem tudi starotrško 4razredno šolo, in šaljivo predstavil se kot novi okr. nadzornik, kar se mi pa, se ve, — ni sponeslo, ker sva si bila z g. nadučiteljem že stara pobratima in znanca. (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Novo šolsko klop je izumil učitelj gospod Flor. Rosman v Krškem. Klop je od higijenikov in tehnikov najboljše ocenjena. Izumitelj si je za klop izprosil privilegij.

Prvi bosenski doktor modroslovja. Dne 22. m. m. je na dunajskem vseučilišču naredil drugi strogi izpit suplent višje gimnazije v Serajevu T. M. Alaupović in si pridobil doktorstvo modroslovja.

Zolla. Francoski romanopisec Zolla je prosil avdijence pri papeži. Njegov roman, v katerem se opisujejo dogodki v Lurdu, je nasproten nauku katoliške cerkve in je od cerkvene oblasti prepovedan.

Novice.

— **Slovenske šole v Gorici.** Naučno ministerstvo je zavrnilo pritožbo mestnega zastopa goriškega, ki se je pritožil proti ukazu deželnega šolskega sveta, da mora ustanoviti na svoje stroške slovensko ljudsko šolo v Gorici. Mestni zastop sklenil se je dalje pritožiti na upravno sodišče. Nadjati se je pač, da i tu zavrnejo predrzni rekurz Goričanov in da bo mestni zastop prisiljen ustanoviti slovensko ljudsko šolo v Gorici. Verujemo, da bo to bolelo ošabne Lahe, toda preverjeni naj bodo, da se bodo tudi na to navadili, kakor tudi še na kaj drugega, kar pride.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** so od 20. septembra do 20. okt. t. l. darovali: Gdč. Janja Miklavčič-eva učiteljica v Kranju, lepo zbirko koristnih knjig; vzorne rodoljubkinje, litijske Slovenke, drugo pokroviteljino v znesku 100 gld., zastopnica jim bo blag. g. Helena Bevk-ova; podružnica v Kranjski Gori, ki jej je sedaj prvomestnik naš glavni tajnik, vč. g. župnik A. Žlogar, v svojem letnem donesku 86 gld. tudi 15 gld. „kronskih darov“, nabranih povodom svojega letnega zborovanja; sl. Gornjesavska posojilnica v Mozirju zopet 25 gld.; vč. g. župnik J. Černko, blagajnik vuhred-marenberške podružnice, 35 gld., nekaj je letnine, večinoma pa dohodek tombole in znesek nabran v nabiralnici v Marenbergu, vč. g. duhovni svetnik Matej Preželj, župnik v Mavčičah, 5 gld. in g. Avg. Kunc v Černomlju 6 kron kot III. dobitok pri kegljanju v podporo naši družbi.

— Srčno priporočamo vesoljnemu Slovenstvu našo družbo. Zaupanjem pričakujemo obilih darov. Slovenska požrtvovalnost, kot jo svedočijo n. pr. Litijske Slovenke, ki po krajevarjih zbirajo stotake in delavne podružnice, to nam daje pogum. Zato kličemo: Bog povrni darovateljem! Bog živi naslednike!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Napisi v Istri.** Rogovljenja od strani italijanskih prenapetežev proti pravičnim dvojezičnim napisom po Istri še ni konca. Dne 2. t. m. zbralo se je v Trstu več isterkih italijanskih županov, da bi storili pri c. kr. namestniku potrebne korake v prosep svoje stvari. Namestnik Rinaldini je bil vendar toli previden, da italijanskih mož ni vsprejel. Imeli so na to v mestni dvorani neko posvetovanje, v katerem so dali duška svoji nevolji proti dvojezičnim napisom in se navduševali drug drugega za boj proti pravičnosti. Tržaški župan dr. Pitteri pa je pozdravil v imenu mesta svoje italijanske sodruge. Pred mestno hišo zbrala se je množica ljudij, ki so hoteli demonstrirati, a policija jih je razgnala. Ko se je raz-

obešal napis v Piranu je pred sodnijo in v obližju se postavilo 2 stotniji vojakov pod poveljstvom podpolkovnika. Pri taki straži pač ni bilo nevarnosti za tistega, ki je tablo na zid pribijal. Dvojezični napis pa tudi pozneje stražijo vojaki. — V Balah napali so na vernih duš dan orožniško postajo s kamenjem. Pobili so vse šipe in ranili ednega orožnika. Dvojezični napis orožniške postaje so tudi razbili. Le z težka so orožniki pomirili izgrednike. — V Buzetu so dne 6. t. m. po noči zamazali dvojezični napis na pošti. — V Novemgradu (Cittanova) v okraji Poreškem je dne 5. t. m. po noči pijana druhal kričala po ulicah „Evviva l' Italia!“ in s psovkami grčila Slovane. Orožniki so s silo razgnali razgrajalce — Slovanski državni poslanci iz Primorske grof Alfred Coronini, dr. Gregorčič, Nabergoj, dr. Laginja in Spinčič bili so dne 6. t. m. pri ministerskem predsedniku knezu Windischgrätzu zaradi isterskih zadev in so ga v prvi vrsti opozorili na demoralizujoči vtis, katerega je naredilo vladno omahovanje glede dvojezičnih napisov na primorsko prebivalstvo. Ministerski predsednik je natančno se pomenkoval o tej zadevi s poslanci in jih zagotavljal, da je vlada vsem narodom enako naklonjena. — Ko bi to vse delali Slovani, bi najbrž že davno imeli izjemno stanje.

— **Na starinjske najdbe** iz rimske dobe, ki so precejšnje vrednosti naleteli so pri izkopavanju zemlje za temeljno zidovje „Narodnega doma“ v Celji.

— **Častnim občanom** izvolil je občinski zastop litijski g. Janeza Jeretina, večletnega prvomestnika cestnega odbora, za zasluge, katere si je stekel kot tak.

— **Telefon.** Dne 2 t. m. izročil se je v Gorici državni telefon javnemu prometu. — Za Ljubljano je naprava telefona gotovo tudi potrebna. Vršile so se svojedobno v ta namen že poizvedovanja, a ker je prišla na površje graditev novega poštnega poslopja, je naznanilo trgovinsko ministerstvo, da se bo mogel v Ljubljani napraviti državni telefon šele, ko bo dovršeno novo poštno poslopje. Ker se s to zgradbo v kratkem prične, je torej tudi obistinitev državnega telefona v Ljubljani prav blizu.

— **Državna podpora.** C. kr. poljedelsko ministerstvo je za vodovod v Selščeku-Begunjah pri Cerknici dovolilo 4000 gld. podpore.

— **Knjige družbe sv. Mohorja** so že izšle

— **Kmetijska družba kranjska** vabi na izredni občni zbor, ki bo v četrtek dne 29. novembra t. l. ob 1/2 11. uri dopoludne v ljudski šoli v Mokronogu. Na zboru se bode razgovarjalo o pridelovanju sladkorne pese in o vpeljavi sladkorne obrta na Dolenjskem. Pristop k občnemu zboru je dovoljen tudi nečlanom.

— **Podržavljenje južne železnice.** Jutri prično se mej zastopniki obeh trgovinskih ministerstev in zastopniki uprave južne železnice posvetovanja glede pogojev o prevzetju južne železnice od strani države.

— **Podružnica c. kr. kmet. družbe v Starem trgu pri Ložu** je v namen povzdige sadjarstva v Ložki dolini napravila drevesnico.

— **»Glasbena Matica«** v Ljubljani priredi svoj prvi koncert v pondeljek dne 12. novembra zvečer v redutni dvorani. Vspored je posebno zanimiv. Sedeži se dobivajo pri knjigotržcu g. Ant. Zagorjanu na Kongresnem trgu. Rodoljubi se opozarjajo, da obilo posetijo koncert.

— **Novo poštno poslopje** v Mariboru, ki je v velik kras mestu, so dne 29. m. m. slovesno odprli.

— **Za belokranjsko železnico** sta sklenili črnomeljska in metliška posojilnica podpisati po 1000 gld.

— **Porotno zasedanje** pri c. kr. deželnem sodišči v Ljubljani se prične dne 26. novembra t. l.

— **Trtorejsko zadrugo »pepinjero«** so osnovali v Krškem. Namen zadruga je pospeševati trto- in vinorejo v obče, posebno pa v krškem okraji s tem, da ustanovi na primernih

krajih pepinjere. da vzgojuje, kupuje in prodaja ameriške ključke, bilfe in cepljene ameriške trte. Zadružni deleži so določeni na 10 gl. Zadružni odbor daje rad natančna pojasnila o nameravanem delovanju zadruga. Predsednik zadruga je g. Iv. Knavs župnik v Krškem, tajnik dr. T. Romih meščanski učitelj v Krškem.

— **Praščja razstava v Novem mestu** dne 23. oktobra t. l. se je nepričakovano dobro obnesla, je pokazala lep napredek domače prešičoreje in ob ednem svedočila v lepih vspehih, ki se dajo doseči s tem, da se požlahtnuje domače pleme z jorkširskim plemenom. Vsega skupaj je bilo razstavljenih ravno 100 prasičev s 53 praseti. in sicer v I. oddelku za plemene prašiče: 12 merjascev, 17 svinj (med tem 7 s 53 praseti) 1 merjašček in 14 mladih svinj, skupaj 44 glav; v II oddelku za pitane prašiče je bilo pa razstavljenih 22 pršutnikov in 34 starih pitanih prašičev, skupaj 56 glav. Izmed razstavnikov so se posebno odlikovali grof Barbo iz Rakovnika, za tem kmetijska šola na Grmu (za razstavljene prašiče v obeh oddelkih), dalje vitez Langer iz Bršlina, Flor. Zorko iz Družinskevasi in grof Magheri iz Otočic, kateri so razstavili prašiče, ne da bi tekmovali za premije. Razstavni odbor jim je priznal diplome Premije. 20 na številu, so se pa priznale v I. oddelku in sicer po 20 kron sledečim tekmovalcem: Jož. Košaku iz Dol. Kronovega. Amaliji Schiebel, graščakinja v Breitenau in Ivanu Kristanu iz sv. Roka; premije po 10 kron pa: Jakob Košaku iz Družinskevasi, Fran Florijančiču iz Št. Petra, A. Hodniku iz Dol. Kronovega, Jože Pergarju iz Šmarijete, Šporarju iz Herinjevasi F Smerkarju iz Radule in Ig. Pavlinu iz Mokronoga. V II. oddelku za pitane prašiče so se priznale premije po 20 Kr. Jakobu Pavčiču v Novem Mestu, Ivan Banjku iz Metlike in Jure Banjku iz Božakovega, premije po 10 kron pa: Ivan Vuhšiču iz Božakovega, Jože Kolencu iz Novega Mesta, Miha Nageljnu iz Smolene Vasi, Fran Pezdircu iz Drašič, Jože Košaku iz Kronovega, Miha Vovku iz Gotne Vasi in Janezu Turku iz Gotne Vasi.

— **Pri padci** se je smrtno poškodval 24letni magistratni praktikant v Trstu Josip Cozzutti. S svojimi znanci je popival po raznih gostilnah. V neki gostilni je padel na prekucnjeni stol. Priletel je ravno na jedno stolovo nogo in takoj čutil hude bolečine v trebuhu. Prenesti so ga morali v bolnico kjer je tudi umrl.

— **Poskušen samomor.** Postrežnica tržaške bolnice S. si je v bolniški kopelji prerezala žile. K sreči, da jo je našel vratar. Uzrok poskušnemu samomoru je, ker so jo hoteli odpustiti iz službe.

— **Samomor.** V nekem hotelu v Grinjanu so te dni našli mrtvo Pavlino Schuman iz Draždan. Njen ljubinec arhitekt Emil Melzer je izjavil, da sta se hotela oba ustрупiti, ker jima gre slabo, ali on je zgubil pogum. Ona se je pa zastrupila s karbolovo kislino. Ker tudi kako hudodelstvo ni izključeno, so njega zaprli.

— **Zastrupil** se je v Trstu že drugič neki Albert Kordeš iz Ljubljane. Nesrečnež prišel je pred kratkim iz Brazilije. Beda ga je trla in zastrupil se je prvokrat dne 21. oktobra t. l. Toda skesal se je svojega djanja in hitel je k zdravniku, ki ga je rešil smrti. Drugič se je zastrupil dne 3. novembra. Iskala ga je policija zaradi nekega politiškega prestopka. Sedel je v neki gostilni, kar zapazi, da gre policija ponj; spi je hitro strup. Prenesli so ga v bolnico, a se dvomi, da bi sedaj okrevalec.

Vohunstvo v Franciji.

V Franciji se mnogo piše in govori o tem, da so zaprli v Parizu stotnika generalnega štaba Dreyfusa. Jedno leto je bil ta stotnik v pisarni generalnega štaba,

kjer so shranjeni najvažnejši dokumenti o deželni brambi. Tu se izdelujejo vsi dokumenti za mobilizacijo in tu so pripravljena že glavna povelja za slučaj proglašenja vojske. V tej pisarni se tudi določujejo zbirališča vojne ob vojski in če izve sovražnik za ta zbirališča, lahko to zbiranje prepreči. Sedaj je še tajno, katere papirje je Dreyfus prodal neki tuji vladi, ravno tako se ne pove, je li deloval za Nemčijo ali za Italijo.

Občeval je največ z Italijani. V Monte Carlu so ga videli v pogovoru z italijanskim polkovnikom. Zadnji čas so ga močno nadzorovali. Sodi se, da je baš zahajanje v Monte Carlo zapeljalo Dreyfusa na napačna pota. Dreyfus je bil hud igralec.

Rojen je bil 1859. leta v Mühlhausnu kot sin premožnega tovarnarja. L. 1876. je vstopil v politehniko in je l. 1880. vstopil v topničarstvo kot poročnik, 1882. je postal nadporočnik in 1889. stotnik. Pred petimi leti se je oženil s hčerjo nekega pariškega trgovca z demanti. Imel je s svojo soprogo jako lepo stanovanje na lepem kraju v Parizu.

Dolgo niso nič povedali, da so ga zaprli. V vojaško ječo so ga oddali celo pod drugim imenom, da bi se vsa stvar ne izvedela. Krajevni poveljnik ga je povabil z mnogimi drugimi častniki na poveljništvo. Ko je že druge odpravil, je še njega zadržal, nekaj ga izpraševal in potem mu naznanil, da ga mora zapreti. Dreyfus je imel v rokah občevanje z vnanjimi ogleduhi za Francijo in je dajal navodila francoskim štabnim častnikom, ki so po drugih deželah vohunarili. Nakrat je pa nekaj taci vohunov bilo zaprtih in pokazalo se je, da jih je moral kdo izdati. Marsikaj je kazalo, da je to storil Dreyfus, ki jim daje navodila. Iz tega se je sklepalo, da je z neko tujo vlastjo v zvezi. Bolj če se je stvar poizvedovala, bolj je kazalo, da je ta sum opravičen.

Po francoskem vojnem zakonu je za častnike predpisana smrtna kazen za tako dejanje. Francoski juristi menijo, da to velja vendar le ob vojski, v mirnem času se pa morda ne bode tako strogo postopalo.

Anarhisti.

Na vojaškem strelišči v Celovcu našli so več dinamitnih bomb. Kako da so tje prišle in v kaj so bile namenjene, se dosedaj ni moglo izvedeti.

Čitatelji „Novic“ se morda še spominjajo, da se je bil izvršil atentat na rosenthalski most, ko se je bil cesar peljal v Liberce. Tedaj je bila obširna preiskava, ki je pa bila ostala povsem brez vspeha. Sodilo se je pa, da je to delo anarhistov, ker se mej delavci okrog Liberce močno razširja anarhizem. Zadnji čas so pa jeli sumiti, da sta tisti atentat izvršili dve osebi, ki sta sedaj zaprti v pankraški kaznilnici. Te dve osebi, Matejiček in Kolečko bili sta nedavno pred porotnim sodiščem v Pragi obsojeni zaradi hudodelstva proti zakonu o razstrelilih in pa zaradi nekega nameravanega napada. Z ostro brušenim bodalom potovala sta na Dunaj, da izvršita neki